

lubelskie *Smakuj życie!*

SZLAK ROWEROWY LUBLIN – – WOLA UHRUSKA

Rozdział 2

Szlak rowerowy Lublin – Wola Uhruska umożliwia poznanie Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego – pięknej krainy jezior, bagien i torfowisk, z ogromnym bogactwem flory i fauny. Trasa szlaku nie jest trudna, prowadzi w większości przez teren równinny. Na-

Lublin, kaplica Trójcy Świętej i donżon na dziedzińcu lubelskiego zamku

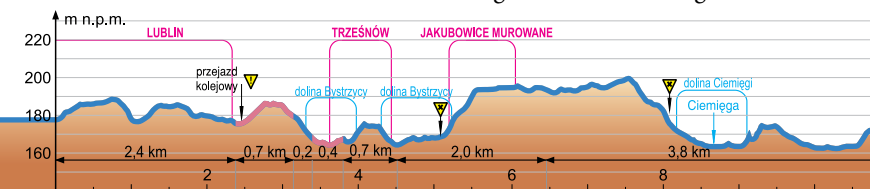
wierzchnie są zróżnicowane, ale przeważają drogi asfaltowe. Szlak bierze początek w Lublinie od Ronda Berbeckiego na al. Andersa, dalej przebiega drogą rowerową wzdłuż ul. Koryznowej, ul. Trześniowską i Wrzosową do ul. Grodzkiego w kierunku Zawieprzyc. Szlak początkowo biegnie Wyżyną Lubelską, dolinami: Ciemięgi, Bystrzycy i Wieprza wchodząc następnie na Polesie Lubelskie. Prowadzi przez obszar Parku Krajobrazowego „Pojezierze Łęczyńskie” i Poleskiego Parku Krajobrazowego oraz Poleskie-

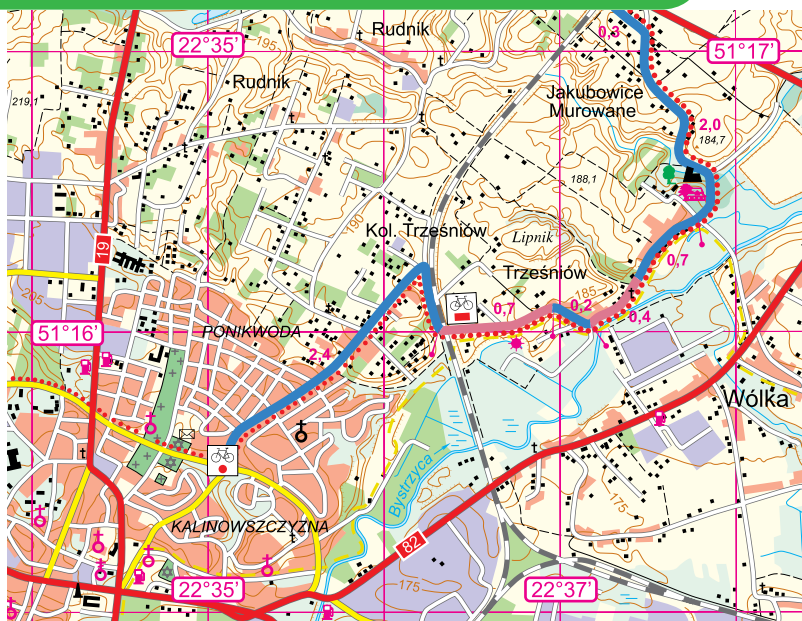
go Parku Narodowego, które wchodzi w skład Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”. Trasa przebiega w pobliżu jezior: Nadrybie, Piaseczno, Bikcze i Wereszczyńskie. Końcowy odcinek biegnie w strefie granicznej Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego i Pagórów Chełmskich, przez Lasy Włodawskie i Sobiborskie, oraz doliną Bugu. W Stulnie trasa dochodzi do szlaku rowerowego Janów Podlaski – Hrubieszów.

Dolina Bystrzycy

Najniżej położony punkt na trasie (ok. 152 m n.p.m.) znajduje się w dolinie Wieprza w okolicach Zawieprzyc. Natomiast maksymalną wysokość ma końcowy odcinek w okolicach Woli Uhruskiej (ponad 215 m n.p.m.). Na trasie, oprócz walorów przyrodniczo-krajobrazowych, znajdują się także obiekty dziedzictwa kulturowego. Do najciekawszych z nich należą zespoły zamkowo-parkowe w Jakubowicach Murowanych i Zawieprzycach, zabytkowe kościoły w Bystrzycy i Wereszczynie oraz dawna cerkiew prawosławna (obecnie kościół) w Hańsku. W Starym Załuczu szlak przebiega w pobliżu Poleskiego Parku Narodowego.

Dolina Bystrzycy

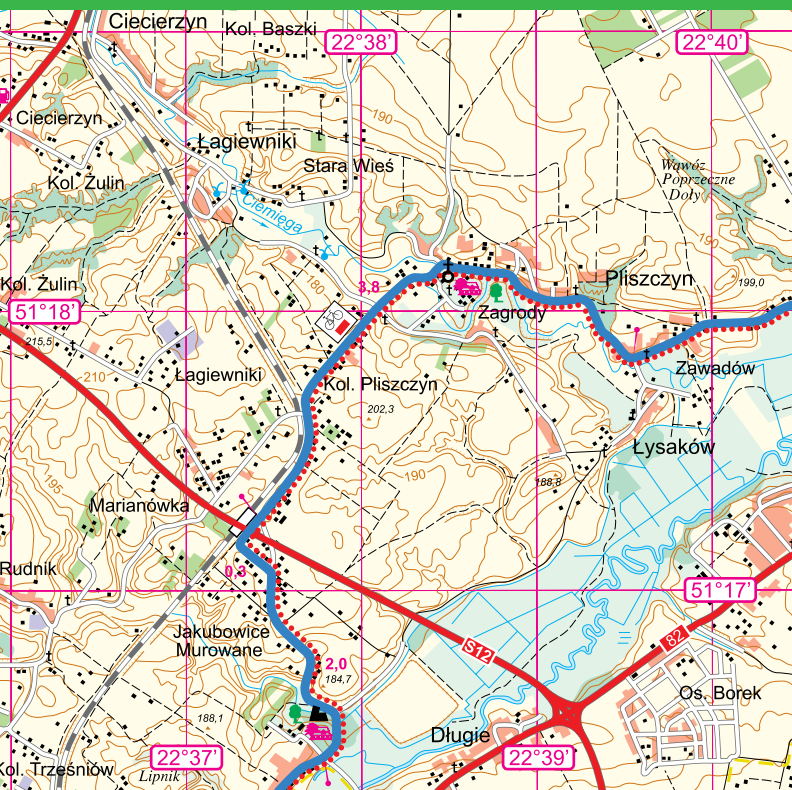
Rzeka Bystrzyca jest lewym dopływem Wieprza. Ma długość 70,3 km, a dorzecze obejmuje 1316 km². Jej źródła znajdują się na Wzniesieniach Urzędowskich, na wysokości 227 m n.p.m., w miejscowości Sulów, na pd.-wsch. od Kraśnika. W dolinie rzeki, w jej dolnym biegu, występują torfowiska. Przepływa przez Lublin i uchodzi do Wieprza między Spiczynem a Zawieprzycami, na wysokości 152 m n.p.m.

Jakubowice Murowane

Wieś wymieniana w źródłach jako szlachecka od 1422 r. W II połowie XV w. istniał tu folwark. W połowie XVI w. Jakubowice były własnością Samborzeckich herbu Rawicz, a od 1610 r. Tęczyńskich.

Warto zobaczyć:

- Ruiny zamku. W I poł. XVI w. istniał folwark należący do Tęczyńskich. W II poł. XVI w. wybudowano trzykondygnacyjny, kamienny, renesansowy dwór. W 1617 r. dwór przeszedł na własność Zasławskich, którzy rozbudowali budynek i otoczyli go murami. Pod koniec XVII w. zamek był własnością Sobieskich, w latach 1705-79 należał do Sanguszków, następnie do Szeptyckich. W 1850 r. zamek przeszedł w ręce Aurelego Grodzickiego, który przebudował go na pseudoromantyczny pałac. W tym okresie powstała wieża. Kolejna przebudowa miała miejsce w XX w. W parku otaczającym zamek znajdują się liczne pomniki przyrody: 4 topole czarne, 5 jesionów wyniosłych, 3 wiązy pospolite, lipa amerykańska, orzech czarny, modrzew polski i lipa drobnolistna.

Pliszczyn

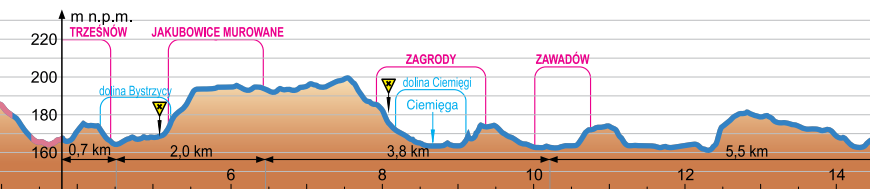
Wzmiankowany w 1398 r. jako Pliscin. Jest to dawna posiadłość szlachecka. W XV w. należał do Gutów herbu Rawa. Znany był jako folwark rycerski, jeden z wielu nad Ciemięgą, był w posiadaniu rodu Pliszczyńskich. W II poł. XIX w. w folwarku działał młyn amerykański i gorzelnia.

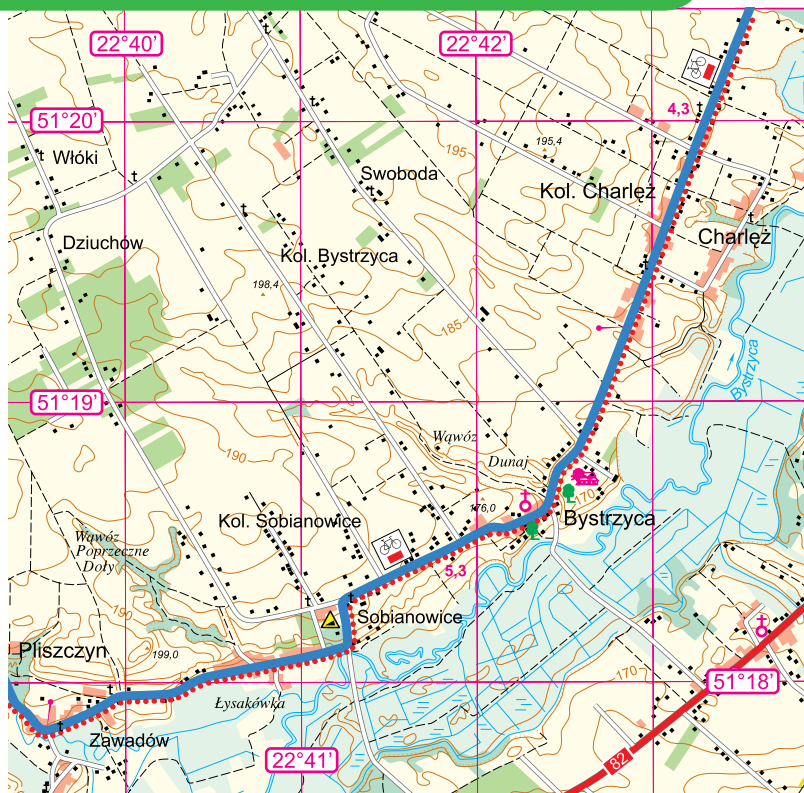
Warto zobaczyć:

- Dwór Boduszyńskich z II połowy XIX w. (obecnie użytkowany przez oo. sercanów)
- Park krajobrazowy otaczający dwór, założony na początku XIX w. Rośnie w nim kilka drzew pomnikowych: lipa drobnolistna, 4 sosny wejmutki, dąb szypułkowy i topola biała.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Ciemięgi”

Jest to obszar o dużej atrakcyjności krajobrazowej. Jego głównym walorem jest głęboko wcięta dolina rzeki Ciemięgi z przylegającymi do niej stokami lessowymi, na których rozwinęła się gęsta sieć wąwozów i suchych dolin z ciekawą roślinnością kserotermiczną.

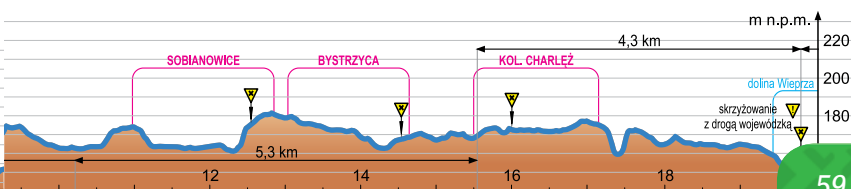
Bystrzyca

Warto zobaczyć:

- Późnobarokowy kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny powstały w latach 1709-17. W 1888 r. został powiększony z inicjatywy ks. Jana Ambrożego Wadowskiego, członka Akademii Umiejętności, historyka kościołów lubelskich i Akademii Zamojskiej. Wewnątrz kościoła, na łuku tęczowym, znajduje się malowidło „Golgota” i krzyż z przełomu XV i XVI w. Na przykościelnym cmentarzu stoją gro-

Jakubowice Murowane, brama do parku

bowce z XIX w. o oryginalnych kształtach. Przy kościele rosną dwie zrosnięte lipy drobnolistne uznane za pomnik przyrody;

- Murowany, klasycystyczny dwór z 1791 r., pełniący dawniej funkcje obronne. Nad Bystrzycą znajduje się park podworski z pomnikami przyrody: 3 modrzewie europejskie, lipa drobnolistna, dąb wielkoowocowy i buk pospolity.

Dolina Wieprza

Wieprz – prawy dopływ Wisły o długości 303,2 km, dorzecze obejmuje 10 415 km². W całości płynie przez woj. lubelskie. Jej źródła znajdują się na Roztoczu pod Tomaszowem Lubelskim. Rzeka tworzy meandry oraz starorzecza. Wieprz połączony jest kanałem z rzeką Krzną. Dolina tworzy korytarz ekologiczny dolnej Bystrzycy i środkowego Wieprza.

Zawieprzycze

Od XIV w. własność rodu Zawieprzyckich. W pierwszej poł. XVI w. Zawieprzycy wzniesli zamek, trzykondygnacyjny, na planie prostokąta. W 1599 r. przeszedł na własność Adaukta Ciecierskiego, a w 1611 r. – Firlejów. Od 1662 r. należał do Józefa Gorajskiego, a od 1671 r. – Atanazego Miączyńskiego, który przebudował go na pałac. W 1748 r. zniszczony, później odbudowany. W 1794 r. przeszedł na własność Morskich, później Ostrowskich. W 1838 r. zamek spłonął.

Latem 1883 r. szesnastoletnia Maria Skłodowska spędzała tu wakacje w dworku stryja Ksawerego. Prochy jej krewnych spoczywają w rodzinnym grobowcu Skłodowskich na cmentarzu w Kijanach.

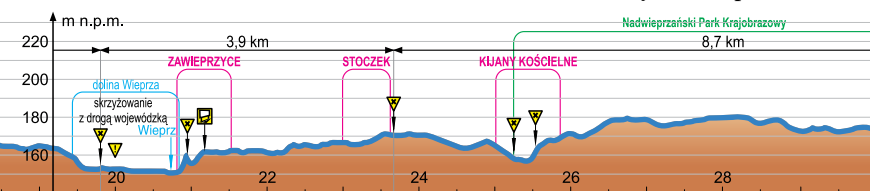
Warto zobaczyć:

- Ruiny zamku;
- Dawną barokową oficynę z XVIII w. Obecnie mieści się w niej Szkoła Podstawowa im. Marii Curie-Skłodowskiej;

Zawieprzycze, ruiny zamku

- Barokową kaplicę wystawioną na planie krzyża greckiego prawdopodobnie w XVII w. przez Tylmana z Gameren. Wnętrze z późnobarokową polichromią z lat 1723-48, ufundowaną przez Miączyńskich. Przedstawia ona scenę Sądu Ostatecznego;
- Lamus pochodzący z początku XVII w., obecnie izba regionalna;
- Park pałacowy z XIX w. Otoczony murem z arkadami i bramą. W II poł.

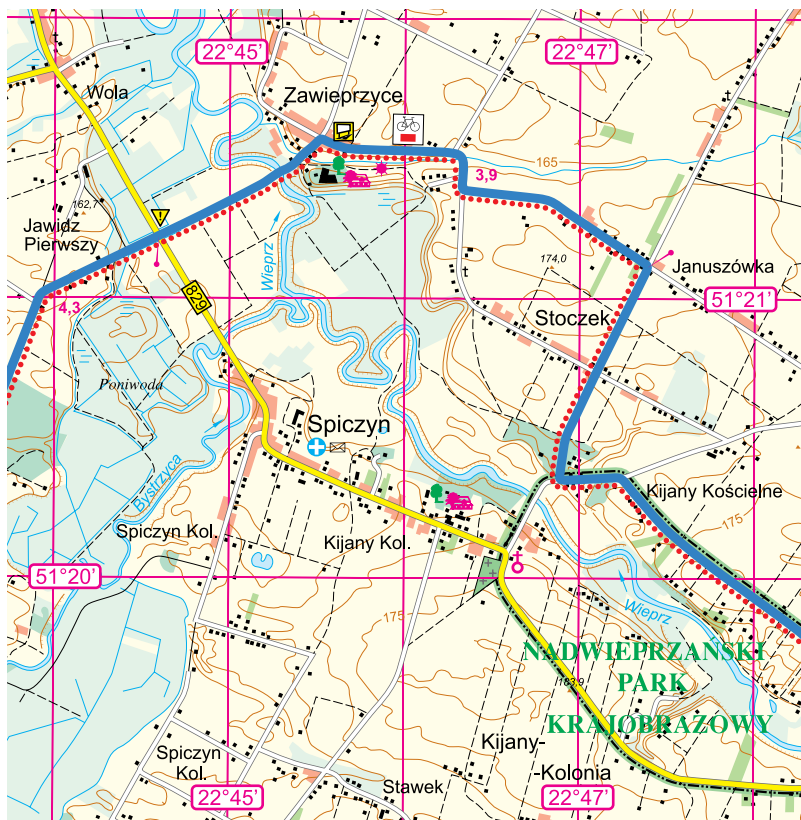
XIX w. ruiny pałacu stanowiły główny element kompozycyjny romantycznego założenia ogrodowego. Z założenia parkowego zachowały się wolne przestrzenie na osi pałacowej i aleja lipowa;

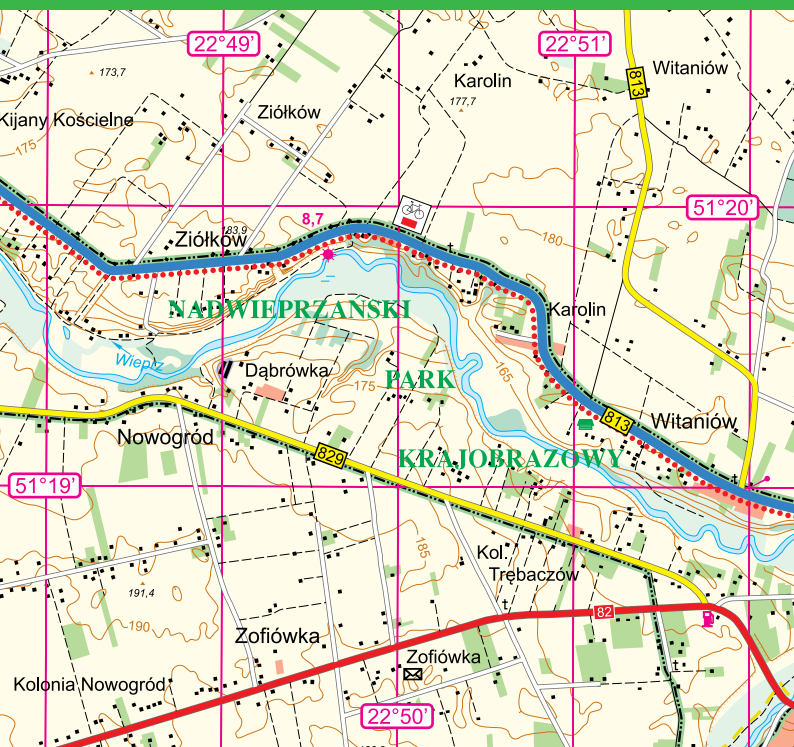
- Klasycystyczna oranżeria zbudowana w początku XIX w.;
- Brama wjazdowa na teren parku pałacowego, w stylu barokowym.

Kijany

Warto zobaczyć

- Neorenesansowy pałac Sonnenbergów z ok. 1880 r., od 1913 r. szkoła rolnicza. Pałac otoczony parkiem krajobrazowym o pow. 8 ha, w parku okazałe drzewa – pomniki przyrody;
- Barokowy kościół św. Anny z początku XVIII w. W 1939 r. spalony i odrestaurowany w 1958 r. Jednonawowy ze sklepieniami kolebkowo-krzyżowymi i kryptą pod prezbiterium. Wyposażenie kościoła z XVIII w. (m.in. rokokowe ołtarze, chrzcielnica, ambona, liczne portrety i epitafia rodu Miączyńskich);
- Wczesnośredniowieczne kurhany;
- Nagrobki rodziny Marii Curie-Skłodowskiej;
- Przełom rzeki Wieprz.

Nadwieprzański Park Krajobrazowy

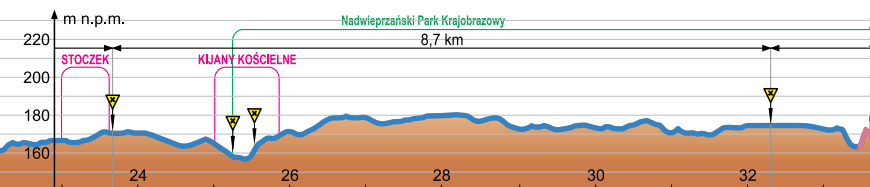
Utworzony w 1989 r., na pow. 4432 ha, strefa ochronna parku ma powierzchnię 13 059 ha. Obejmuje dolinę Wieprza z przełomem przez łączynski guz kredowy.

Łęczna

Miasto nad Wieprzem, na granicy Polesia Lubelskiego i Wyżyny Lubelskiej liczące 20,5 tys. mieszkańców. Założycielem Łęcznej był J. Tarnowski, kasztelan krakowski, który wznosił tu zamek. W 1457 r. miasto otrzymało prawa miejskie. Dzięki przywilejom nadanym przez Stefana Batorego, stała się jednym z największych w kraju miejsc handlu końmi i bydłem. Po trzecim rozbiórze w zaborze austriackim, a od 1815 r. w Królestwie Polskim. Podczas okupacji dokonano tu masowej eksterminacji Żydów.

Warto zobaczyć

- Kościół pw. św. Marii Magdaleny wzniesiony w latach 1618-31, w stylu renesansu lubelskiego, prawdopodobnie z udziałem Jana Wolffa. Wystawiony z fundacji Adama Noskowskiego. Wielokrotnie niszczone w XVII w. Jednonawowy, wewnątrz ma wystrój barokowy;

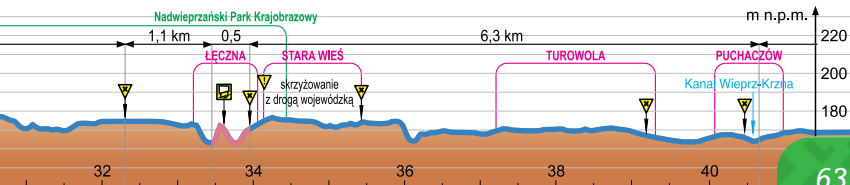

- Dawną mansjonarię wybudowaną w stylu późnobarokowym, ok. 1639 r. Ufundował ją Adam Noskowski, podkomorzy lubelski. Budynek przeznaczony był dla księży mansjonarzy. Mansjonaria spłonęła w 1715 r. popadając w ruinę. W 1776 r. została odbudowana przez biskupa płockiego Hieronima Szeptyckiego;
- Dzwonnicę późnobarokową z 1827 r., stojącą obok kościoła;
- Synagogę zbudowaną w latach 1648-51, w stylu barokowym. W 1846 i 1881 r. spłonęła. W latach 1884-85 odbudowana. Po II wojnie światowej zdewastowana. Odbudowana w latach 1953-64. Wewnątrz cenne wyposażenie: aron ha-kodesz (szafa do przechowywania Tory), bima (miejsce do odczytywania Tory);

Nadwieprzański Park Krajobrazowy

Łęczna, kościół
pw. św. Marii Magdaleny

czów przeszedł na własność Komisji Edukacji Narodowej, następnie Czartoryskich, Piramowiczów, a później Bogdanowiczów. Po powstaniu styczniowym, w 1869 r. Puchaczów utracił prawa miejskie. Miejscowość była niszczonea pożarami, szczególnie dotkliwie w 1880 r.

● Ratusz wzniesiony w roku 1888 przez inżyniera Lenkowskiego w stylu klasycystycznym. Zniszczony podczas II wojny światowej. W latach 1961-63 został zrekonstruowany;

● Park i pałac Grabowskich, ostatnich właścicieli folwarku w Łęcznej. W parku znajdują się pomniki przyrody: świerk pospolity, klon srebrzysty, sosna wejmutka, dwie topole czarne, kasztanowiec biały i gledicja trójcierniowa.

Puchaczów

Do 1527 r. wieś nazywała się Mniejsza (Mnisza) Łęczna i była własnością opactwa benedyktynów w Sieciechowie. W 1527 r. Zygmunt Stary nadał jej prawa miejskie. W XVII w. szybko rozwijało się rzemiosło, do XVIII w. istniała tu szkoła i szpital dla ubogich. Po 1773 r. Puchaczów

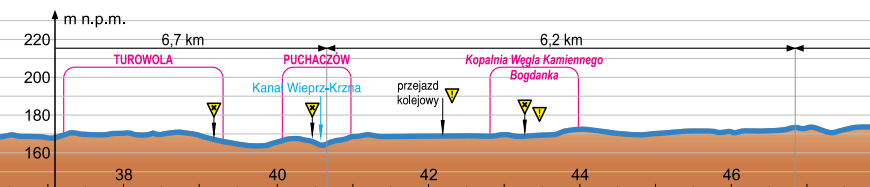
Łęczna, synagoga

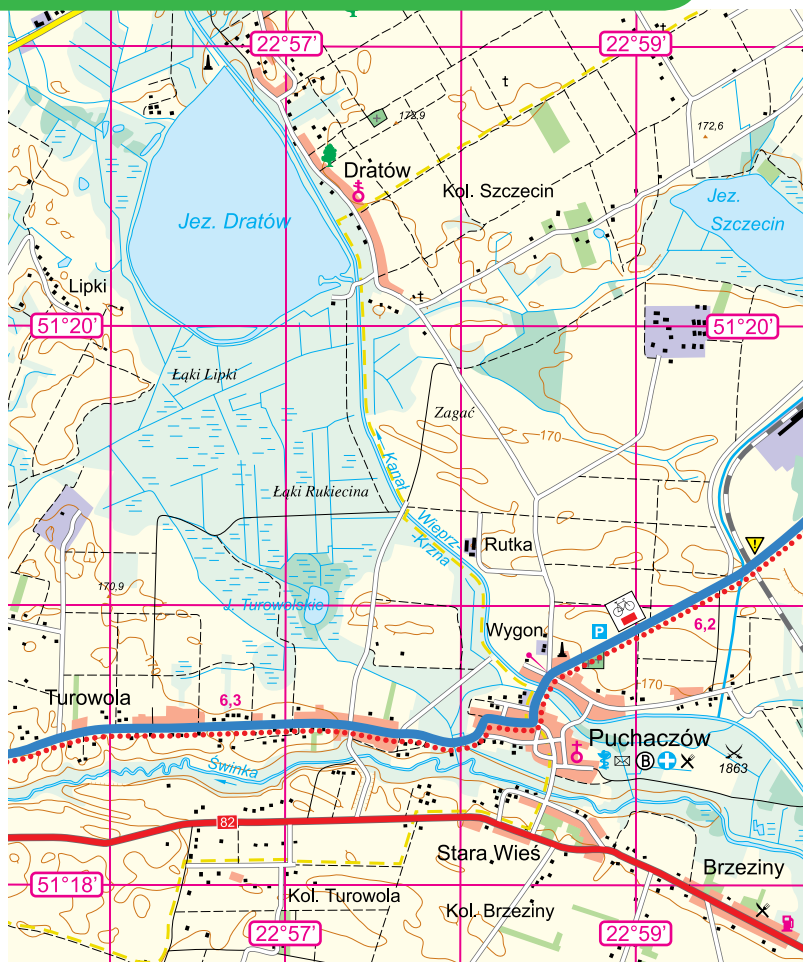
Warto zobaczyć

● Późnobarokowy kościół o śląsko-czeskiej metryce pw. Wniebowzięcia NMP. Świątynia z bogato ukształtowaną fasadą o wklęsło-wypukłych podziałach, zwieńczona wieżą. Wnętrze kościoła pokrywa polichromia z 1914 r.

Kanał Wieprz-Krzna

Kanał melioracyjny, o długości 140 km. Odprowadza on część wód Wieprza do Krzny Południowej i reguluje stosunki wodne na obszarze części Pole-

sia Lubelskiego. Budowę ukończono w 1961 r. Jest to jedna z największych inwestycji wodnych w latach powojennych i najdłuższy kanał w Polsce.

Kopalnia Węgla Kamiennego w Bogdanie

W styczniu 1975 r. powołano państwowe przedsiębiorstwo Kopalnie Lubelskiego Zagłębia Węglowego. W 1980 r. uruchomiono Kopalnię Pilotująco-Wydobywczą Węgla Kamiennego, pierwszy zakład Zagłębia. Rocznie wydobywa się tu ok. 6 mln ton węgla. Eksploatowany aktualnie pokład zalega na głębokości ok. 920 m.

Kopalnia Bogdanka

Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie

Utworzony w 1990 roku, na obszarze zachodniej części Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Park ma powierzchnię 11 816 ha. Obejmuje on jeziora o dużym zróżnicowaniu troficznym. Do bogactw parku zaliczane są zespoły roślinności wodnej, torfowiskowej i leśnej (Lasy Parczewskie). W lasach Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie utworzono 17 stref ochronnych m.in. wokół gniazd bielika, bociana czarnego, orlika krzykliwego i puchacza.

Nadrybie

Przed rozbiorami wieś była własnością opactwa benedyktyńskiego w Sieciechowie. W XIX w. należała do Bogdanowiczów. Przed II wojną światową mieszkali tu protestanci. Stąd pochodził kapucyn ojciec Jan Bogdanowicz, dowódca oddziału powstania styczniowego. W lipcu 1863 r. tu i w sąsiedniej Kaniwoli toczyły się bitwy toczne przez połączone oddziały powstańcze, pod dowództwem Jana Michała Heidenreicha-Kruka, z przeważającymi liczebnie wojskami carskimi. W 1999 r. we wsi, na placu szkolnym, odkryto grób skrzynkowy kultury amfor kulistych z 4500 r. p.n.e.

Kaniwola

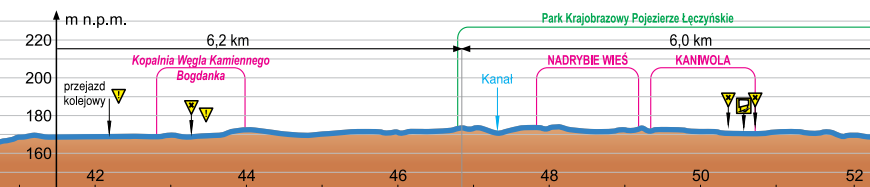
We wsi znajduje się murowany dwór i obiekty dworskie z ok. 1922 r., otoczone parkiem, z 4 pomnikami przyrody: orzech czarny, jałowiec wirginijski, metasekwoja chińska i lipa drobnolistna.

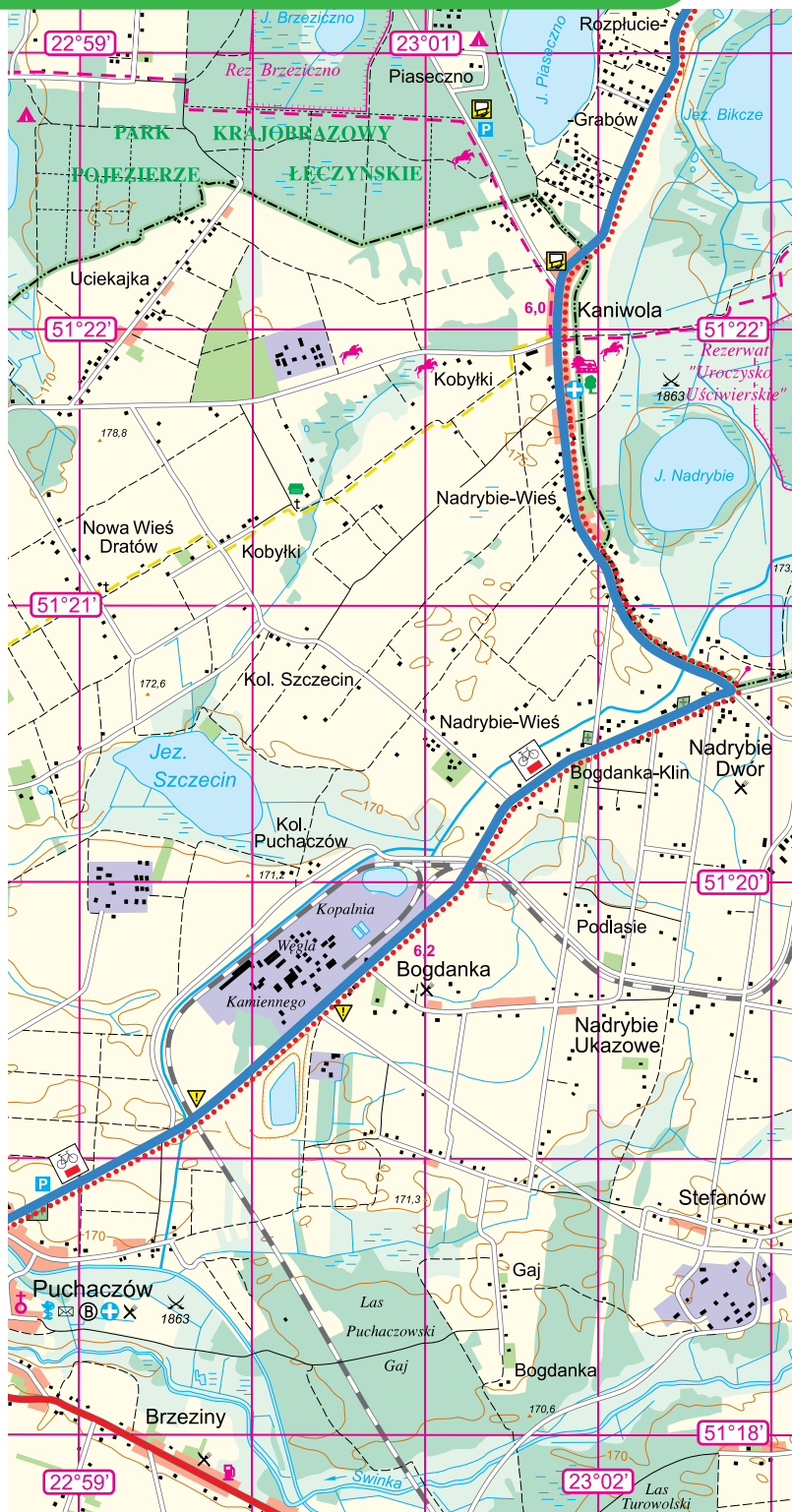

Poleski Park Krajobrazowy,
bociany czarne

Poleski Park Krajobrazowy

Został utworzony w 1983 roku, na powierzchni 10 500 ha, obejmował zachodnią część Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Po powstaniu na tym obszarze Poleskiego Parku Narodowego, pełni on funkcje ochronne względem tegoż parku (ponad 60% powierzchni zostało włączone do PPN). Obecnie Poleski Park Krajobrazowy zajmuje 5 113 ha, z otuliną o powierzchni 16 954 ha. Składa się z czterech części, położonych wokół Poleskiego Parku Narodowego. Celem ochrony jest zachowanie unikalnego krajobrazu Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej. Obszar na ogół równinny, urozmaicony łagodnymi zagłębieniami

z torfowiskami i jeziorami. Osobliwością florystyczną Parku jest nagromadzenie roślin strefy atlantyckiej. Bardzo bogaty jest również świat zwierząt.

Ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza „Splawy” w Poleskim Parku Narodowym

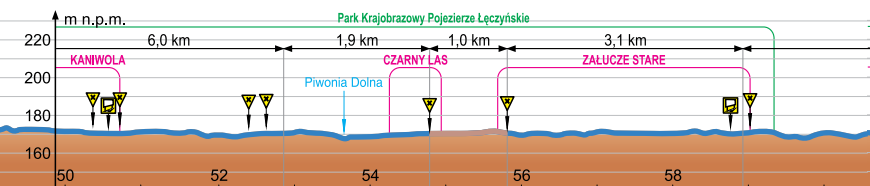
Ścieżka ma długość około 3,5 km. Poprowadzona jest przez cenne zespoły leśne: brzezinę bagienną i ols, oraz torfowisko przejściowe i różnego typu łąki. Ścieżkę wyposażono w drewnianą kładkę umożliwiającą przejście przez podmokły teren i miejsca do wypoczynku z zadaszeniami.

Załucze Stare

Wieś znana była w dawnych czasach z wyrobu bryczek i powozów. W okresie międzywojennym istniał tu zbór ewangelicki. We wsi rośnie dąb szypułkowy (pomnik przyrody) o obwodzie pnia 460 cm.

Warto zobaczyć

- Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny Poleskiego Parku Narodowego z ekspozycją o tematyce faunistycznej i etnograficznej Polesia;

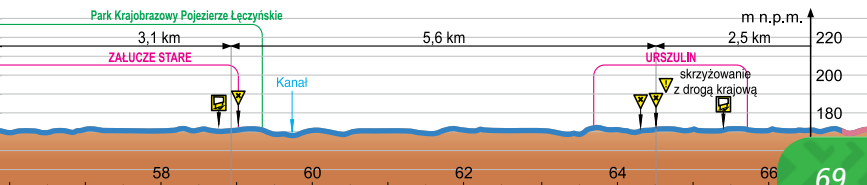
- Drewnianą zabytkową chałupę poleską krytą strzechą z I połowy XIX w;
- Pomnik ku czci zamordowanych tu żołnierzy Armii Krajowej.

Poleski Park Narodowy

Utworzony został w 1990 r. na pow. 4 813 ha. Obecnie liczy 9 762 ha, z czego 4 780 ha zajmują lasy, a 2 090 ha wody i nieużytki (w tym najcenniejsze bagna). Park leży na obszarze Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, które stanowi południową część Polesia Lubelskiego. Powstał on na terenie rezerwatów torfowiskowych: Durne Bagno, Jezioro Moszne, Jezioro Długie, Torfowisko Orłowskie. Przyroda parku jest miniaturą tundry lub laso-tundry, wysuniętej najdalej na

PPN, ścieżka przyrodnicza „Splawy”

południowy-zachód Europy. Wśród form rzeźby dominują równiny akumulacji organicznej, które powstały w holocenie. W parku występuje ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, z czego 170 należy do gatunków rzadkich, a 60 jest chronionych, 140 to rośliny północne. Florę atlantycką reprezentuje 25 gatunków, np. mięsożerna aldrowanda pęcherzykowata. Nagromadzenie gatunków roślin północnych i strefy atlantyckiej w jednym miejscu jest osobliwością na skalę europejską. Do rzadkich roślin północnych należą m.in.: brzoza niska, wierzbą lapońska i borówkolistna, rosiczka długolistna, bagnica torfowa. Przez obszar parku przebiega granica zasięgu 150 gatunków roślin.

Najbardziej charakterystyczne zbiorowiska roślinne w parku to torfowiska: niskie, przejściowe i wysokie. Lasy tworzą brzeziny bagienne, bory sosnowe i olsy. W sumie w parku występuje 208 zespołów roślinnych.

Występuje tu 21 gatunków ryb, w tym bardzo rzadka, chroniona – strzebla przekopowa i 12 gatunków płazów. Wśród 6 gatunków gadów na uwagę zasługuje żółw błotny, który ma tu jedno z największych stanowisk w Europie. Występuje tu 146 gatunków ptaków lęgowych, z czego 17 jest zagrożonych. Najcenniejszymi gatunkami spośród ptaków są: zalatujące – orzeł przedni, bielik i orlik grubodzioby, a także gniazdujące – orlik krzykliwy, żuraw, brodziec krzykliwy i samotny, gęś gęgawa, puchacz oraz bocian czarny. Z 35 żyjących tu gatunków ssaków warto wymienić: smużkę, karlika większego (nietoperz), gronostaja, wydrę, łosia, wilka i bobra.

Wereszczyn, kościół
pw. św. Stanisława i Św. Trójcy

Urszulín

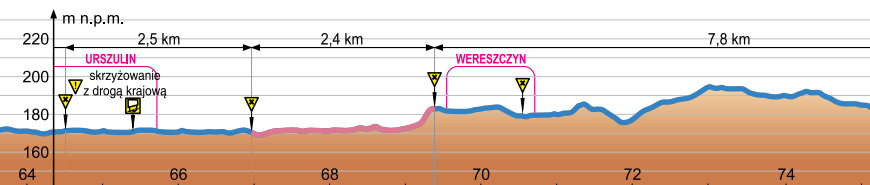
Znajduje się tu siedziba dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego. Miejscowość jest ważnym węzłem pieszych szlaków turystycznych.

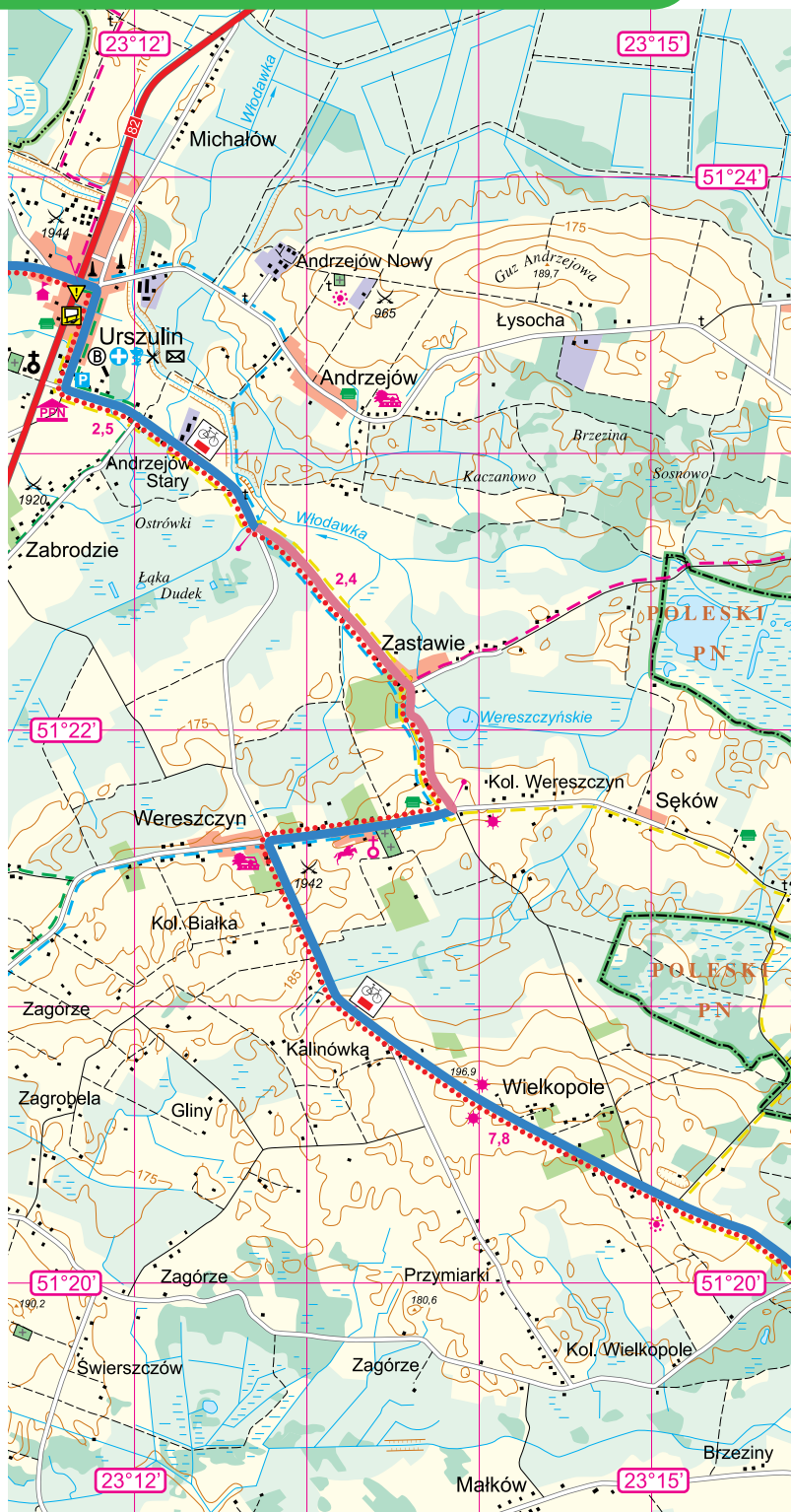
Wereszczyn

Miejscowość była wzmiankowana w 1204 r. jako gród. Właścicielami miejscowości w XV w. byli Wereszczyńcy. W Wereszczynie bywał Mikołaj Rej, który tu tworzył i odpoczywał.

Warto zobaczyć

- Drewniany kościół rzymskokatolicki p.w. św. Stanisława i Św. Trójcy, pochodzący z 1783 r., zbudowany staraniem braci Józefa i Seweryna Weresz-

czyńskich. Ma on budowę zrębową. Wypozażenie stanowią m.in. obrazy, rzeźby, ornaty pochodzące z XVII-XIX w;

- Pozostałości parku podworskiego z potężnymi okazami lipy, dębu i klonu srebrzystego;
- Cmentarz z neogotycką kaplicą grobową Rulikowskich z XIX w., byłych właścicieli Wereszczyna;
- Drewniana dzwonnica przy kościele, z początku XX w.

Bagno Bubnów i Bagno Staw

Obszar tych bagien, w 1994 r., został włączony do Poleskiego Parku Narodowego. Występują tu torfowiska niskie, na których spotka się wiele chronionych i rzadkich gatunków roślin, m.in: goździk pyszny, goryczka wąskolistna i gorzkawa, kosatka kielichowata, kosaciec syberyjski, storczyki, nasieźrzał pospolity, grzybień północny, groszek błotny, pływacz średni, tłustosz dwubarwny, dzwoncznik wonny. Obszar ten jest także ostoją wielu chronionych zwierząt.

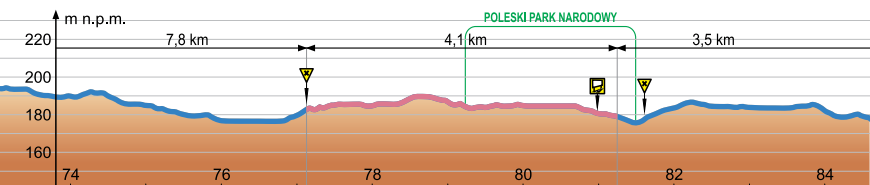
W kompleksie Bagno Bubnów i Bagno Staw występuje 87 gatunków ptaków, z czego 40 to lęgowe, 10 prawdopodobnie gniazdujące, a pozostałe zalatujące. Wśród wszystkich gatunków lęgowych na szczególną uwagę zasługuje wodniczka. Jej liczebność szacuje się tu na 266-317 (2003 r.) śpiewających samców. Ostoja wodniczki na Polesiu zajmuje II miejsce po ostoi biebrzańskiej.

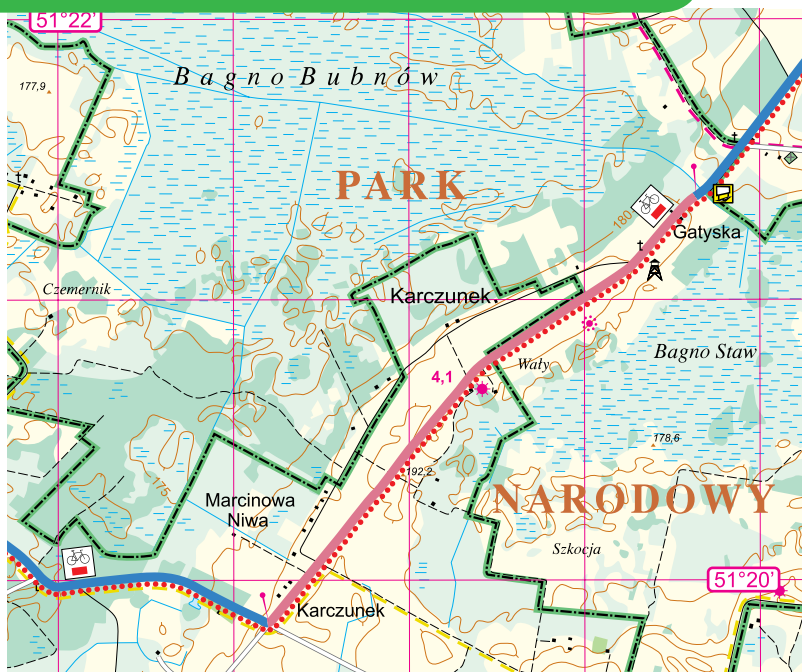
Krowie Bagno

Rozległe torfowisko typu niskiego w dorzeczu Włodawki o powierzchni ok. 40 km². Krowie Bagno to pozostałość jednego z największych kompleksów torfowiskowych Polesia. Znajdują się tu cztery zanikające, eutroficzne jeziora: Hańskie, Łaskie, Lubowierz i Lubowierzek, otoczone przez gęsto zakrzaczony torfowiska niskie i przejściowe. Jeziora i przylegające do nich torfowiska otoczone są rozległymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami, wykształconymi na zmeliorowanych w latach 60-tych XX w. torfowiskach. Biegnie tutaj zielony szlak rowerowy. Przebiega on w pobliżu „Okopu Szwedzkiego” (ślady osadnictwa z epoki kamienia i brązu oraz pozostałości osady wczesnośredniowiecznej).

PPN, widok na Bagno Staw

Ujazdów

Podczas okupacji znajdował się tu jeden z czterech na terenie gminy Hańsk obozów pracy dla ludności żydowskiej i cygańskiej. Więźniowie pracowali przy kopaniu rowów melioracyjnych, regulacji rzeki, zbieraniu ziół i uprawie warzyw. Osoby chore kierowane były do Obozu Zagłady w Sobiborze.

Hańsk

Hańsk był wzmiankowany w XV w. jako siedziba zarządu wielkich dóbr rodu Hańskich herbu Korczak. W XVII w. sprzedany Kunickim. Następnie Hańsk był własnością Miączyńskich, Okęckich i Jermołowiczów.

W XVIII w. znany był jako osada przemysłowa (istniała tu gorzelnia, wytwórnia serów holenderskich, fabryka terpentyny). W latach 1814-75 mieszkał tu sławny pszczelarz ks. Dolinowski, twórca i konstruktor pierwszego polskiego ula ramowego. W czasie I wojny światowej większość budynków wraz z pałacem została zniszczona.

W czasie II wojny światowej w majątku znajdował się przejściowy obóz pracy dla Żydów (filia Krychowa). Podczas okupacji na terenie Gminy Hańsk aktywnie działał oddział Armii Krajowej „Nadbużanka”. Po nieudanej akcji na komisarza gminy, nastąpiły egzekucje żołnierzy AK. Zginęło około 50. młodych mężczyzn. W Hańsku rośnie dąb o obwodzie pnia 3 metry, uznany za pomnik przyrody.

Warto zobaczyć

- Dawną cerkiew prawosławną z ok. 1882 r., później grekokatolicką p.w. Podwyższenia Krzyża św. (od około 1921 r. kościół rzymskokatolicki p.w. św. Rajmunda). Wyposażony jest on

Hańsk, kościół pw. św. Rajmunda

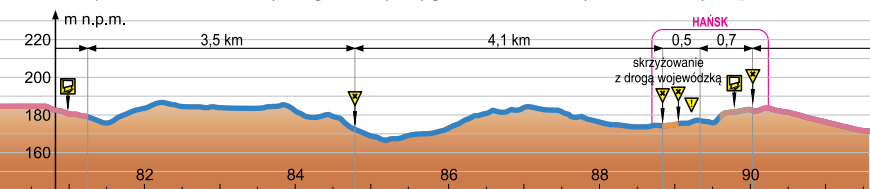
w późnobarokowy ołtarz główny i dwa ołtarze boczne z około 1716 roku autorstwa Szymona Słowikowskiego, XVIII-wieczną barokowo-klasycystyczną chrzcielnicę z piaskowca oraz ornaty z I poł. XVIII w;

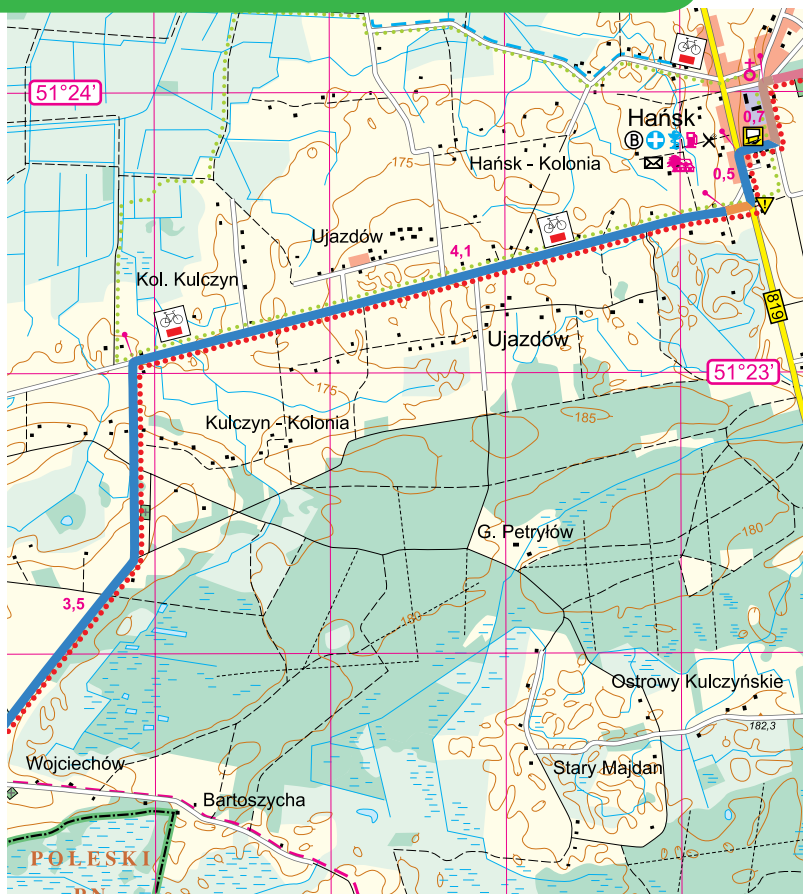
- Murowaną kapliczkę z XVIII w. z późnobarokową wykonaną z piaskowca figurą Najświętszej Panny Marii Niepokalanie Poczętej;
- Cmentarz prawosławny z okresu międzywojennego;
- Pozostałości dawnego majątku: przebudowane ruiny gorzelni, drożdżownia, stajnia, fragment alei z przewagą lipy drobnolistnej i jesionu wyniosłego w drzewostanie oraz plac zabaw na stawie;
- Pomnik upamiętniający pomordowanych w czasie II wojny światowej;
- Mogiłę zbiorową żołnierzy AK na cmentarzu.

Sobiborski Park Krajobrazowy

Park utworzono w 1983 r., jego powierzchnia wynosi ok. 10 tys. ha, a otulina obejmuje blisko drugie tyle. Na terenie parku znalazły się najcenniejsze partie Lasów Sobiborskich z licznymi torfowiskami i 7 śródleśnymi jeziorami, które objęto ochroną rezerwatową. Dominują tu różne siedliska borów (niemal wszystkie rodzaje borów niżowych, a także brzezina bagienna).

W parku można spotkać wszystkie typy torfowisk. Osobliwością jest tu żółw błotny, zagrożony wyginięciem. Dosyć licznie występu-

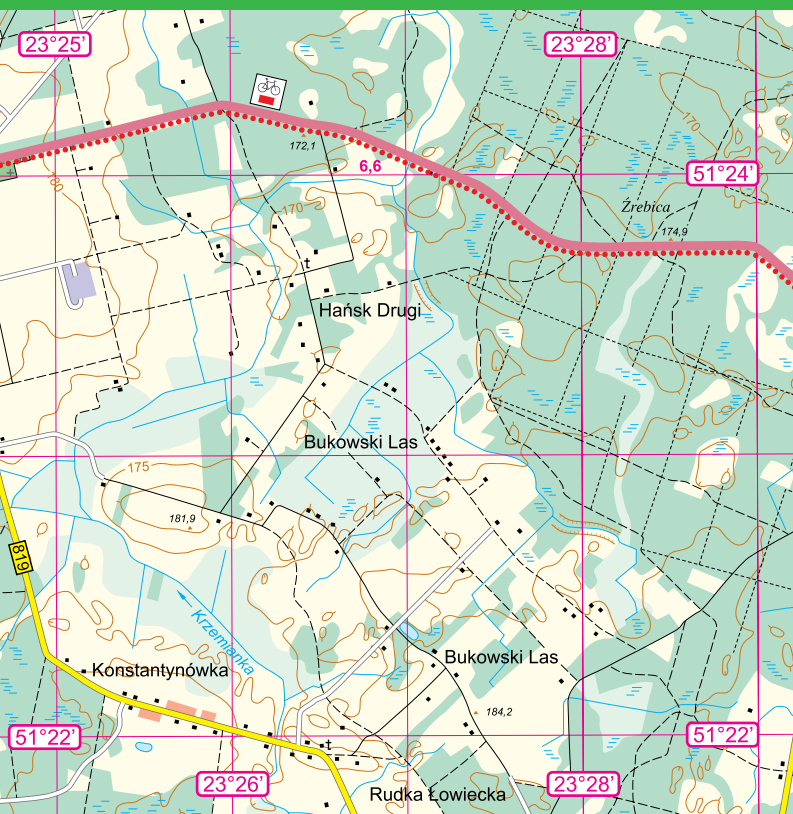

ją tutaj wilki, bobry i żmije zygzakowate. Na terenie Sobiborskiego Parku Krajobrazowego istnieje 6 rezerwatów przyrody.

Lasy Sobiborskie

Jest to kompleks leśny położony we wschodniej części Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Południową część tych lasów stanowią dąbrowy, a północną, położoną na terenach podmokłych, bory sosnowe, rzadziej lasy sosnowo-dębowe i olsy. Znaczne obszary lasów są niedostępne ze względu na podmokły teren.

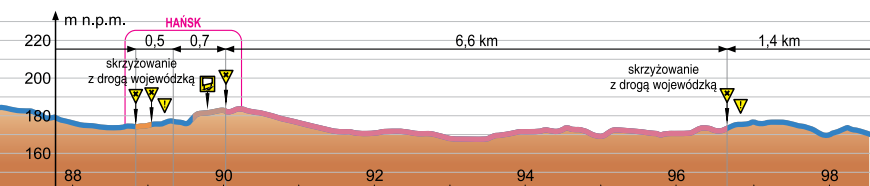
We wschodniej części lasów, na torfowiskowych łąkach znajdują się 3 zarastające, niedostępne jeziora: Brudno, Brudzieniec i Płoty-cze, które tworzą rezerwat „Trzy jeziora”. Jezioro Brudzieniec stanowi osobny rezerwat wodno-torfowiskowy. W zachodniej części lasów, w rejonie Osowej, na podmokłym obszarze znajduje się ciekawe pod względem formy jezioro podwójne Spólne-Koseniec i śródlądne jezioro Perespa, z częściowo dostępnymi brzegami. Gniazduje tu wiele gatunków ptaków. W pobliżu stacji kolejowej Sobibór, na miejscu byłego obozu zagłady funkcjonuje muzeum, wystawiono również monumentalny pomnik poświęcony pamięci 250 tys. ofiar hitlerowców. Lasy Sobiborskie obfitują w grzyby i owoce runa leśnego.

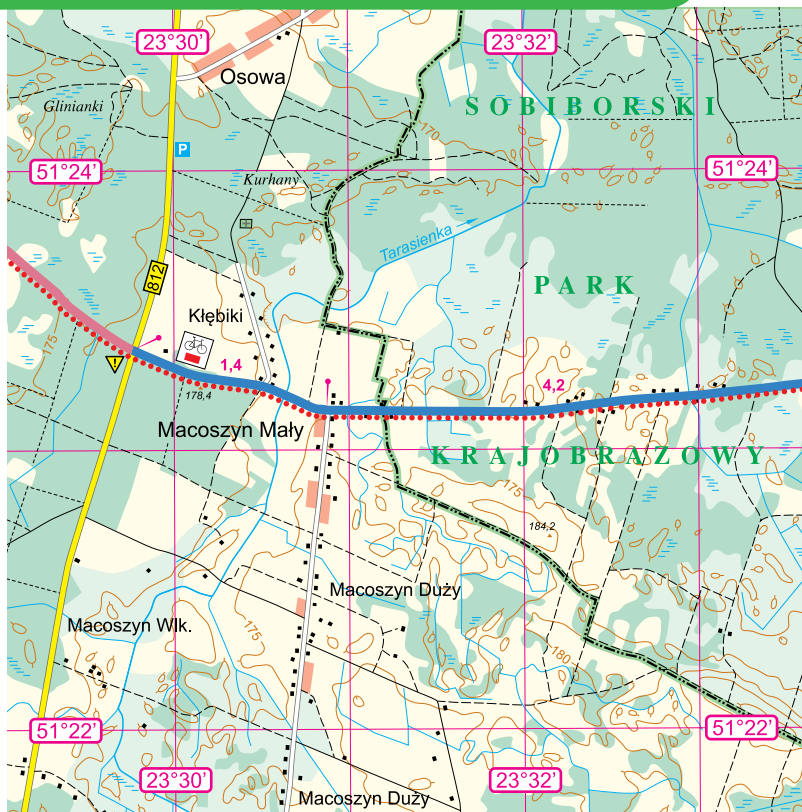

Żurawie

Dolina Bugu

Jest to lewy dopływ Narwi (wpada do Jeziora Żegrzyńskiego). Długość rzeki to 772 km (w tym 587 km w Polsce). Powierzchnia dorzecza obejmuje 39,4 tys. km² (z czego w Polsce 19,2 tys. km²). Źródła rzeki znajdują się na Wyżynie Południowej, na Ukrainie. Bug jest rzeką o charakterze nizinnym, która zachowała naturalnie ukształtowane koryto. Tworzy ono liczne starorzecza, zwane przez miejscową ludność „buzyskami” i meandry. Starorzecza mają postać wydłużonych jezior. Bug jest bardzo atrakcyjnym miejscem połowów dla

wędkarzy, występują tu leszcze, płocie, sumy, klenie, jazie, szczupaki i bolenie.

Wola Uhruska

Wieś letniskowa, malowniczo położona na zboczu doliny Bugu. Znajdują się tu kwatery agroturystyczne i kąpielisko w starorzeczu Bugu. Bierze tu początek szlak rowerowy do Okuninki oraz ścieżka przyrodniczo-historyczna „Dolina Bugu”.

Wola Uhruska, nad Bugiem

